

رام - ۲۶

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

(۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
(۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.

(۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

بیست و ششم فروردین

بیست و ششم فروردین سالگرد چندین رخداد مهم در تاریخ ایران زمین است. مهمتر از همه آن که روز دوشنبه بیست و ششم فروردین سال ۵۷۱ میلادی تاریخ احتمالی تولد پیامبر اسلام است که در عصر پادشاهی خسرو انوشیروان ساسانی قرار می‌گیرد.

در این روز دو رخداد نظامی مربوط به ایران هم اتفاق افتاده است. روز شنبه‌ای که احتمالاً با بیست و ششم فروردین سال ۵۳۱ میلادی مصادف می‌شده، منذر سوم رهبر قبایل عرب که تابع شاهنشاه ایران بود با نیروهای خود به آذر سردار ساسانی پیوست و این دو در نزدیکی رقه بر لشکریان مهاجم روم که فرمانده‌شان بلزاریوس نامدار بود پیروز شدند و رومیان را به عقب‌نشینی وا داشتند. حدود هزار و دویست سال بعد، تیمور در همین روز (۷۷۴ خورشیدی) بر تُکتمیش که فرمانروای مغولها در اردوی زمین بود غلبه کرد و پایتخت‌شان سرای را با خاک یکسان کرد و بخشی از انتقام ویرانی ایران به دست مغولان را گرفت.

در سطح جهانی هم این روز سالگرد چند واقعه‌ی نظامی در دوران معاصر است. در ۱۳۲۰ دویست هوپیمای آلمانی بلفاست را بمباران کردند و هزار تن از مردم این شهر در این میان کشته شدند. در ۱۳۴۹ کمونیستها پس از به قدرت رسیدن در کامبوج نسل‌کشی نژادپرستانه‌ای را آغاز کردند و تقریباً همه‌ی ویتنامی‌های مقیم کامبوج را کشتار کردند. جسد‌های برخی از این قربانیان را به رودخانه می‌ریختند و به این ترتیب وقتی جسد هشتصد نفر از ایشان از راه رودخانه‌ی موکونگ به ویتنام رسید بخشی از جنایت‌هایشان زودتر از موعد برملا شد. در ۱۳۶۵ آمریکایی‌ها به تلافی بمبگذاری در آلمان غربی چند نقطه از لیبی را بمباران کردند. برنارد باروک هم در همین روز (۱۳۲۶) برای نخستین بار اصطلاح جنگ سرد را به کار برد.

مراسم اعدام قاتلان لینکلن

حاج ابراهیم خان کلانتر

بیست و ششم فروردین از نظر رخدادهای سیاسی هم تا حدودی پر بار بوده است. فتحعلی‌شاه در این روز (۱۱۸۰) حاج میرزا ابراهیم کلانتر را از صدارت برکنار کرد و به طالقان تبعیدش کرد. او همان کسی بود که در کشته شدن لطفعلی خان زند و به قدرت رسیدن قاجارها نقشی چشمگیر ایفا کرده بود و به زودی به شکلی فجیع به دست فتحعلی‌شاه کشته شد. شصت سال بعد (در ۱۲۴۰) لینکلن با بسیج هفتاد و پنج هزار سرباز داوطلب

جنگ داخلی آمریکا را آغاز کرد و چهار سال بعد (۱۲۴۴) یک روز پس از ترور شدن جان باخت. این روز به ویژه در سال ۱۳۳۸ پر سر و صدا گذشت. چون از سویی در اثر درگیری و ازدحام در ورزشگاه هیلزبورو ۹۶ تن از هواداران تیم لیورپول کشته شدند، و از سوی دیگر بعد از درگذشت هو یا ئوبانگ گردهمایی مردم در میدان تیان آنمن به تظاهراتی گسترده تبدیل شد.

نگاره‌ی کمیابی که «مرد مقابل تانک» در میدان تیان آنمن را از زاویه‌ای دیگر نشان می‌دهد.

بیست و ششم فروردین در سطح جهانی سالگرد رخدادهای علمی و فرهنگی مهم هم هست. در این روز (۱۱۱۷) اپرای سِرِسِه در لندن اجرا شد و سازنده‌اش هندل نامدار گشت، ساموئل جانسون لغتنامه‌ی زبان انگلیسی‌اش را که تا آن زمان نخستین و مهمترین اثر در این زمینه بود منتشر کرد (۱۱۳۴)، شرکت جنرال الکتریک تاسیس شد (۱۲۷۱)، اولین دور بازیهای مدرن المپیک در آتن به پایان رسید (۱۲۷۵)، برای نخستین بار انسولین برای کنترل مرض قند به بیماران عرضه شد (۱۳۰۳)، آلبرت هوفمان به طور تصادفی تاثیر توهم‌زای ال اس دی

را کشف کرد (۱۳۲۲)، نخستین رستوران مک دونالد در ایلینویز شروع به کار کرد (۱۳۳۴)، از اولین خودروی
فورد موستانگ رونمایی شد (۱۳۴۳).

اولین رستوران مک‌دونالد

زادگان و رفتگان ۲۶ فروردین پرشمار و نامدار هستند. گذشته از پیامبر اسلام، لئونارد داوینچی (۸۳۱)، ناناک
اولین گوروی سیک‌ها (۸۴۸)، سلطان سلیمان دوم عثمانی (۱۰۲۱)، کاترین اول ملکه‌ی روسیه (۱۰۶۳)، لئونارد
اولر ریاضیدان نامدار (۱۰۸۶)، هنری جیمز ادیب آمریکایی (۱۲۲۲)، امیل دورکیم جامعه‌شناس پیشگام فرانسوی
(۱۲۳۷)، نیکلای گومیلیف شاعر و منتقد ادبی روس (۱۲۶۵)، نیکیتا خروشچف رهبر شوروی (۱۲۷۳)، نیکلاس
تینبرگن زیست‌شناس نامدار از بنیانگذاران علم رفتارشناسی جانوری (۱۲۸۶) زاده شدند. در این بین کیم ایل

سونگ رهبر بدنام کمونیستهای کره‌ی شمالی (۱۲۹۱)، کلودیا کاردیناله (۱۳۱۷) و سامانتا فاکس (۱۳۴۵) خواننده و هنرپیشه هم از فرصت استفاده کرده و به دنیا آمدند!

فهرست درگذشتگان این روز قدری کوتاهتر و تنوعشان قدری بیشتر است: مادام دوپومپادور زن لویی پانزدهم و ملکه‌ی فرانسه (۱۱۴۳)، ماتیو آرنولد ادیب (۱۲۶۷)، ژان پل سارتر (۱۳۵۹)، گرتا گاربو هنرپیشه‌ی سوئدی (۱۳۶۹)، و پول پوت رهبر کمونیستهای کامبوج که نزدیک به یک سوم جمعیت کشورش را در سه سال کشتار کرد (۱۳۷۷) همه در این روز درگذشتند.